

Prologas

1910 Paryžius

Vaikinas užlékė metro laiptais aukštyn, niro į vakaro ramybę. Buvo pati balandžio pradžia, bet dar taip šalta, kad, jam iškvepiant, ore nusidriekdavo rūkelis. Trumpai įsiklausė į tolėliau skambančius bažnyčios varpus, mušančius dešimtą valandą. Apsižvalgė neramiai, kone paslapčia, ir netrukus pastebėjo kažką krustelint. Šyptelėjo, nuo laiptų pasilenkė, žemyn tiesdamas ranką.

Ją įsitvérė grakštūs pirštai tamsiomis ožiuoko odos pirštinėmis, ir jauna moteris, skubiai įveikusi kelis paskutinius laiptus, išdygo šalia.

– *Turgus?* – paklausė uždususi, taisydamas elegantišką skrybėlaitę. – Ką mes čia veikiame? Juk tokiu metu viskas bus uždaryta.

– Nebūk tokia tikra. – Vaikinas pasitrynė plikas rankas, atkišo jai alkūnę. Palaikis švarkelis menkai tešildė, tačiau ši syki jam tai nė kiek nerūpėjo. – Esu tikras, kad jums patiks ši vakaro išvyka, panele. – Nušvitusi mergina įsikibo jam į parankę.

Lengvas rūkas plūduriavo virš gatvių, sušvelnindamas dujinių žibintų šviesą, kuri tarsi skverbési pro vatą. Žiemos pirštai dar įsikirtę į naktį, tačiau šaltis jau silpsta, netrukus grįš pavasaris. Jie žingsniavo drauge tarsi kokia ori pora, žvilgčiodami vienas į kitą, kol pagaliau abudu nebeįstengė ilgiau ištverti nenusikvatoję. Pro miglą buvo girdéti vis garsesnis triukšmas, ne vienas, o gausybė garsų: tą balsą sudarė šimtas balsų,

tarškėjimas, žliugsėjimas, prislopintas gaudimas. Merginos akys suapvalėjo, kai, pasukę už kampo, jie atsidūrė priešais aukštą stiklinį kniedėmis sutvirtintą pastatą, kuris ir tramdė chaosą, ir sykiu ji kartojo.

– Sakėte, kad norit pamatyti tikrą Paryžių, panele, – murmelėjo jai į ausį jaunuolis. – Štai jis.

Nepaisant velyvo meto, turgavietėje kunkuliavo gyvenimas: ant šaligatvių virto kalnai lupenų, pjuvenų ir šiaudų. Arklių vežimai ir motoriniai vežimaičiai stovėjo surikiuoti vieni šalia kitų. Pasiuntinukai trepsėjo aulinukais apautomis kojomis, stengdamiesi sušilti. Nuo nešiojamų šildyklių sklido medžio anglies ir kaštonų aromatas.

– Gal galėtume užeiti pasidairyti?

Švytėdamas vaikinas paėmė ją už rankos, abu žengė į tą surmulį.

Iš pradžių žmonės į juos žvilgčiojo – merginos dailūs apdarai neįprastai atrodė tarp palaikių lininių ir adytų peradytų medvilninių drabužių, tačiau, jiems iriantis pirmyn, grūstis vis didėjo, ir jau nieko jų rūbai nebestebino, niekam jie nerūpėjo.

Čia visi lalėjo tik pirkimo ir pardavimo kalba. Ta turgaus šneka aidėjo lyg būtų tampomos didžiulės dumplės – vis matai ir svoriai... Prašalaičio ausiai ji nedaug tereiškė. Mergina truktelėjo ji už rankos, mostelėjo į daržovių prekystalį. Medinės kiaurašonės dėžės bando saugoti šviesių bulvių, sukištų į žemes, šviežumą, virš jų kyburiuoja laisvai supintos senų raukšlėtų žieminių svogūnų ir česnakų kasos. Vyriškis sušalusiais pirštais riša į kuokštelius rūgštynes. Mergina nusijuokė išvydusi, kaip dvi daržovių pardavėjos mėtė kopūstų galvas iš vežimo galo į didžiulį pintą krepšį. Jos tarsi žaidė lenktyniaudamos, kuri sparčiau numes, raginamos aplink susibūrusių praeiviu. Į viršų suimti jų plaukai išsitaršė, skruostai įraudo nuo įtampos ir

lausiomis dujine mis lempomis.

unelius ir po jaies esanciūs pozeminius praeiūs, teapsviestus
jaunuoliui nere dar giliau ir turgy, zemyn tamasiis latipatis i-

traversite paksciu, o tie spruko ja pro sijonus.

jo krepšio, skleisdami pukus ir plunksnas. Moteriskie pludosai,
ječnos, kai pro juos garsiai cypsejo visciukai, padidėtis sultuzu-
Pasigirdo šuktelejišas, jis šoko atgal, abu prisiplojo prie
nelyneje.

ejosi is aliy, ir jam eme rodyti, kad tuoj paskeles ūjose žviltus
Šildyklės sviesoje jos oda atrode blyski, o melynuumas tarsi
kirtatas tik tau ir man — niekam daugiau. Rytosaučia nera.

— Prašau, — susibirdžio, žingtelėdama arčiau, — sis metas
ji, matyt, pasiuto, kaičių jo nuotaką pastikete.

daibriniai stalo žrankaias psautys po vicensa skiltelę.
Vje, galbut puryciudama valgyt tokius pat apelsinus, kurios
Mergraitės akys svyterijo, ir umai jis pasiuto, kaičių užlieta liude-
imio spalvos vasisi, jukdamiesi dėl varavancių sulčių.

ječoli šildyklės ūj didžiuoliu turgas pakrastijo, čiuipdamiu ru-
ji parode valkinui, kaičių uulupti vasisi, ir abu stovėjo draugė
audonaisis aplešinas, iš pacios Italijos.

— Ką, ir tu ne viska žinai, ponaiti Vėdry? — paeržino. — Tai
— Kas čia? — paklausė jis, o ji eme mauitis pirstines.

rumfuodama išspaudė jam i žanką mazulytė glėtona rutuli.
Palieusi valkinio ranka, merginia vylungai jam šyprelio,
rasiskynė keilia pro raumeninges pectius. Jaunuolis padandė
ekavo ypač garsiai. Yras įmesdavo kazka i popierinius maišę-
us, tiesė juos pirkėjams, sparčiai rinkdamas pilingus.

zūgėsi. Aplink kitą prekystali susispirete minia. Cia žmonės
ekavo ypač garsiai. Yras įmesdavo kazka i popierinius maišę-

Plytelėmis išklotame koridoriuje merginos koja slystelėjo. Vaikinas stvérė ją beparkintančią, pats vos išlaikydamas pisiausvyrą ant drėgnų grindų. Ji trumpam atsidūrė jo glėbyje, juokdamasi ir nustebusi – skrybélaitė smuktelėjusi ant akių – ir jis vos susitvardė neprisitraukęs jos arčiau.

Apėjo gilią balą pakraščiu. Skystis varvėjo iš žuvų pardavėjo vežimėlio, priversto didžiulių sidabriškų pabaisų, o nuo sumestų ant grindų vidurių kalvelės kilo jūros ir upės dvokas.

– Tu alkana? – paklausė vaikinas, įsmeigęs akis į kibirą, kuriamė buvo suversti vandens uolynų gyventojai, įkalinti ir nebylūs.

– Alkana kaip vilkas, – atsakė mergina. – Gal suvalgom austrių?

Pasirausės kišenėje, ištraukė menkų skatikų, padavė prekiautoui keliais monetas. Žuvų pardavėjas ištraukė šešetą tū būtybių, išaižė jas mažu peiliuku, suvyniojo į laikraštį. Vėl išnirė į grynesnį orą, susirado kepėjo vežimaitį, su kaupu prikrautą juodos duonos kepalų. Nusipirko kepaliuką ir nuvingiavo prie baro, kurio išstypė staleliai ir kėdės buvo sugrūsti tarp šaltos nakties ir svaiginančio turgaus.

Įspausti į kampą, alkūnė prie alkūnės, jie gurkšnojo pigų raudonajį vyną ir puotavo, šveisdami duoną ir austres tiesiai nuo laikraščio. Valgis buvo pasakiškas. Atrodė, kad tame glūdi, yra sutelkta viso pasaulio esmė, – šiame viename valgyje, šią vienintelę valandą, šioje vienoje Paryžiaus pėdoje. Vaikinas svarstė: kažin kodėl austrės dar niekad iki šiol neatrodė tokios gardžios. Žiūrėdamas, kaip mergina ištuština taurę, suprato, kad tikriausiai žino atsakymą. *Rytojaus čia nėra*, – priminė ji. Tačiau jis tai jau seniai žino. Rytojus ateis, o su juo ir tiesa, kurios nė vienas iš jų nenori pripažinti. Lauke liūdesingi Šv. Eustachijaus varpai ēmė mušti vienuoliktą. *Prakeiktas rytojus*, pagalvojo, siekdamas merginos rankos.